

เรื่อง
หารือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการลักลอบตัดไม้และแผ้วถางป่าในที่ดินซึ่งมี
พระราชกฤษฎีกาหวงห้ามเพื่อประโยชน์ในราชการของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ

(สำเนา)

ที่ นร ๐๖๐๑/๑๓๓๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

เรื่อง หารือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการลักลอบตัดไม้และแผ้วถางป่าในที่ดินซึ่งมี
พระราชกฤษฎีกาหวงห้ามเพื่อประโยชน์ในราชการของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ

เรียน อธิบดีกรมป่าไม้

- อ้างถึง (๑) หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ ๐๗๐๗.๐๒/๑๘๖๒๑ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๓๔
(๒) หนังสือกรมป่าไม้ ส่วนมาก ที่ กษ ๐๗๐๗.๐๒/๓๔๓๑๓ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม
๒๕๓๔
(๓) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๓๖๓ ส่วนที่ ๓๖๓ ลงวันที่
๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕
(๔) หนังสือกรมป่าไม้ ส่วนที่ ๓๖๓ ที่ กษ ๐๗๐๗.๐๒/๒๒๗๖๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม
๒๕๓๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง (๑) กรมป่าไม้ได้หารือขอความกระจ่างในบันทึกความเห็น
ของที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย เรื่อง การใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ในบริเวณที่ดิน
ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามเพื่อประโยชน์ในราชการของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ (ส่งพร้อม
หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ นร ๐๖๐๑/๕๑๗ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๓๔) โดย
กรมป่าไม้ถามมาว่าหากจะสรุปว่า “ที่ราชพัสดุอาจเป็น “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้
พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้ถ้าเป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน จะเป็นการถูกต้อง
เพียงใดหรือไม่” และต่อมากรมป่าไม้ได้มีหนังสือที่อ้างถึง (๒) เปรียบเทียบขอทราบผลการพิจารณา
ดังกล่าวซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบชี้แจงไปตามหนังสือที่อ้างถึง (๓) ว่า “เมื่อได้
มีการใช้ที่ดินตามวัตถุประสงค์ของการหวงห้ามแล้วแม้ว่าที่ดินนั้นจะยังมีสภาพเป็นป่าอยู่ก็จะต้อง
ถือว่าที่ดินนั้นเป็นที่ราชพัสดุมิใช่ป่าตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช
๒๔๘๔” แต่กรมป่าไม้มีหนังสือที่อ้างถึง (๔) แจ้งว่าความเห็นของสำนักงานฯดังกล่าวจะขัดกับ

บันทึกความเห็นของที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย และขอให้สำนักงานฯ ทบทวนอีกครั้งหนึ่ง โดยกรมป่าไม้เห็นว่าจากบันทึกความเห็นของที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายดังกล่าว น่าจะสรุปได้ว่า “แม้จะมีการใช้ที่ดินตามวัตถุประสงค์ที่หวงห้ามซึ่งถือว่าที่ดินนั้นเป็นที่ราชพัสดุ แล้วก็ตาม หากที่ดินนั้นยังมีได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน ที่ดินนั้นก็ยังคงเป็น “ป่า” ... และอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายป่าไม้”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาปัญหาในเรื่องนี้แล้วใคร่ขอชี้แจงเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

(๑) การพิจารณาว่าที่ดินใดเป็น “ป่า” ต้องพิจารณาจากกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เป็นสำคัญ ที่ราชพัสดุที่มีพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามไว้ใช้ประโยชน์ในราชการโดยเฉพาะหรือที่จัดขึ้นทะเบียนให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์นั้น ถ้าที่ดินดังกล่าวมีสภาพเป็น “ป่า” ก็อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ด้วย และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าไม้มีอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการป่าไม้เพียงเท่าที่ไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามที่ดินนั้นหรือการขึ้นทะเบียนที่ดินนั้นให้เป็นที่ราชพัสดุ โดยหลักในเรื่องนี้ได้ปรากฏชัดเจนในบันทึกหน้า ๑๐ และหน้า ๑๒

(๒) ข้อความบางแห่งที่กล่าวไว้ในบันทึกหน้า ๙ และหน้า ๑๐ ที่ว่าที่ดินยังไม่เป็นที่ราชพัสดุ ถ้ากระทรวงทบวงกรมยังมิได้เข้าใช้ที่ดินดังกล่าว อาจทำให้กรมป่าไม้เกิดความกังวลว่าจะมีการนำไปแปลความกลับว่า หากมีการใช้แล้วจะทำให้ที่ดินนั้นเป็นที่ราชพัสดุและไม่เป็นที่ป่าดังที่ปรากฏในหนังสือที่อ้างถึง (๑) นั้นแท้จริงแล้วที่ดินที่มีการสงวนหรือหวงห้ามไว้ใช้ประโยชน์ในราชการโดยเฉพาะย่อมเป็นที่ราชพัสดุอยู่แล้วโดยสภาพตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ แม้ว่าทบวงการเมืองจะยังมิได้เข้าใช้ที่ดินตามวัตถุประสงค์ที่สงวนหรือหวงห้ามไว้ก็ตาม คำว่า “มีการใช้” หรือ “เข้าใช้” ในบันทึกหน้า ๙ และหน้า ๑๐ ดังกล่าว มุ่งหมายถึงการได้ใช้ประโยชน์เต็มพื้นที่แล้วเท่านั้นว่าที่ดินนั้นจะเปลี่ยนสภาพมาเป็นที่ราชพัสดุประเภทที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓) ป.พ.พ. กรณีจึงมิได้ขัดแย้งกับหลักกฎหมายที่กล่าวมาในข้อ ๑ แต่อย่างใด

(๓) สำหรับในหนังสือที่อ้างถึง (๓) นั้น สำนักงานฯ มุ่งหมายจะอธิบายว่าที่ดินที่หวงห้ามไว้ใช้ในราชการนั้นส่วนใดได้มีการใช้ที่ดินตามวัตถุประสงค์ของการหวงห้ามแล้วโดยมีสภาพเป็น “ป่า” เหลืออยู่ด้วยอีกบางส่วน ส่วนที่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่หวงห้ามไปแล้วนั้นก็เป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓) ป.พ.พ. และไม่เป็นที่ป่าอีก แต่มิได้หมายความว่าที่ดินที่หวงห้ามทั้งแปลงจะพ้นจากสภาพป่าดังนั้น ในส่วนที่เหลือยังมิได้ใช้เต็มพื้นที่และมีสภาพเป็นป่าอยู่ จึงยังคงเป็น “ป่า” ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน
(นายอักษราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการฯ
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขานุการกรม
โทร. ๒๒๒๐๒๐๖-๙
โทรสาร ๒๒๔๑๔๐๑
๒๒๖๓๖๑๑-๒